

ת"פ 13326/09/15 - אגף המכס והמע"מ - ירושלים נגד אלעזר אילוז

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 13326-09-15 אגף המכס והמע"מ - ירושלים נ'
אילוז

בפני
בעניין: כבוד השופט ירון מינטקביץ
אגף המכס והמע"מ - ירושלים

המאשימה

נגד

אלעזר אילוז ע"י עו"ד עודד הכהן

הנאשם

גזר דין

רקע

הנאשם הורשע ב- 28 עבירות של מסירת ידיעה כוזבת על פי חוק מס ערך מוסך, תשל"ו-1975.

על פי עובדות כתב האישום, בין השנים 2008 ל- 2012, היה הנאשם בעליו ומנהלו של עסק לביצוע הסעות והיה חייב להגיש דו"חות לרשות המסים. במהלך תקופה זו, ביצע הנאשם עסקאות שונות, אשר סכום המס הנובע מהן היה 1,391,468 ש"ח, אך הגיש דו"חות כוזבים, אשר השמיט בהם את רוב העסקאות אותן ביצע. הנאשם דיווח רק על עסקאות אשר סכום המס הנובע מהן היה 455,009 ש"ח והעלים עסקאות אשר סכום המס הנובע מהן היה 936,459 ש"ח.

הודאת הנאשם באה בעקבות ישיבת גישור, אשר התקיימה לפני מותב אחר (כב' הש' ש. הרבסט). בעקבות הודאת הנאשם, הודיעה ב"כ המאשימה כי תעתור לעונש של ששה חודשי מאסר בפועל, והנאשם הודיע, כי יטען לעונש של מאסר מותנה בלבד. כמו כן בית המשפט הורה על הזמנת חוות דעת הממונה על עבודות השירות, תוך שהבהיר לנאשם כי הדבר נעשה על מנת שלמלוא אמצעי הענישה יעמדו לפני המותב אשר יגזור את הדין.

עמדות הצדדים

ב"כ המאשימה ביקשה להשית על הנאשם עונש של ששה חודשי מאסר לריצוי ממש. בטיעונה שמה דגש על סכום המס הגבוה אותו השמיט הנאשם ועל הצורך להרתיע את הציבור מלבצע עבירות דומות. לצד זאת הבהירה ב"כ המאשימה, כי לאור הנסיבות המקלות, ובהן הודאתו של הנאשם, הסרת מלוא המחדלים ומצבו הרפואי של בנו (אליו אתייחס בהמשך), היא עותרת להשית על הנאשם עונש הנמצא בצידו התחתון של מתחם העונש ההולם.

ב"כ הנאשם שם בטיעונו דגש על נסיבותיו של המקרה, ובהן שיתוף הפעולה המלא של הנאשם עם הרשויות והסרת מלוא המחדל. עוד התייחס לכך שבשל תשלום חוב המס נקלע הנאשם לקשיים כלכליים. ב"כ הנאשם הוסיף, כי בנו של

הנאשם הוא נכה צה"ל מזה 12 שנה, וכי הטיפול בו מוטל על כתפיו של הנאשם. לאור אלה, ביקש ב"כ הנאשם להסתפק בהשתתפות קנס כספי או מאסר שירות, באופן שיאפשר לנאשם להמשיך ולתפקד.

מתחם העונש

הנאשם השמיט לאורך ארבע שנים מהדו"חות אותם הגיש עסקאות רבות, למעלה משני שליש ממחזורו, אשר סכום המס הנובע מהן הוא מעל 900,000 ש"ח. מכל בחינה אפשרית, מעשיו שקולים לשליחת יד לקופת הציבור.

שני ערכים מוגנים נפגעו בשל מעשי הנאשם, ערך השוויון בנטל המס וערך הפגיעה בקופה הציבורית. אני ער לכך שהנאשם הסיר את מחדליו, ובכך הקטין את הנזק, אך הדבר היה לאחר גילוי העבירות ולאחר שנגרם הנזק לקופה הציבורית.

מלבד חומרת העבירות ופגיעתן בערכים מוגנים חשובים, מדובר בעבירות אשר הפתוי לבצען גדול, בצדן רווחים גבוהים וסיכויי התפיסה נמוכים. לפיכך יש מדיניות ענישה ראויה אמורה להרתיע נאשמים מבצוע עבירות דומות.

פסיקה עקבית קובעת, כי בעבירות דומות יש להחמיר עם העבריינים לשם הרתעה, בשל הקלות שבביצוע העבירות והקושי לאתר מבצעייהן. בפסיקה ניתן דגש על הערך החברתי העומד בבסיס החובה לשלם מסים ולשאת בנטל הכללי ועל הפגיעה החברתית והכלכלית הנגרמות כתוצאה מהן. כן נפסק לא אחת, כי לנסיבות האישיות של העברין יש משקל נמוך. ר' למשל רע"פ 2638/13 עובדיה נ' מדינת ישראל:

"כבר נפסק לא אחת כי יש להתייחס לעבריינות המס בחומרת יתרה, הן לנוכח פגיעתה הישירה בכיס הציבורי, והן לנוכח פגיעתה העקיפה בכיסו של כל אזרח ואזרח ... על יסוד גישה זו, הותוותה בפסיקה מדיניות ענישה, אשר לפיה יש לגזור את דינם של עברייני המס, תוך מתן עדיפות לשיקולי ההרתעה והגמול, ולבכרם על פני נסיבותיו האישיות של העברין".

ר' גם רע"פ 7790/13, חיים נ' מדינת ישראל, שם נדון מי שהשמיט הכנסות בהיקף נמוך בהרבה מאשר הנאשם שלפני, ואושר עונש של ששה חודשי מאסר בפועל אשר נגזר עליו.

בענייננו, הורשע המבקש בהעלמת הוצאות בסכום של כ-2.6 מיליון ש"ח, העלמה שנעשתה באופן שיטתי ובמשך שנים, בהיקף כספי אשר היווה חלק נכבד ממחזור עסקו של המבקש. העלמה זו איפשרה למבקש לחמוק מתשלום מס בהיקף של כרבע מיליון ש"ח, סכום נכבד, שאינו דבר של מה בכך. בית משפט זה עמד, לא אחת, על חומרתן היתרה של עבירות המס, חומרה הנובעת מפגיעתן של עבירות אלו בקופה הציבורית ובעקרון השוויון בין כלל הנישומים. לפיכך נקבע, כי מדיניות הענישה הראויה בגין ביצוע עבירות מס כוללת בגדרה, ככלל, רכיב של מאסר מאחורי סורג ובריח, ולצידו גם הטלת קנס כבד.

וכן ר' רע"פ 5060/04, הגואל, רע"פ 4791/08, כהן, רע"פ 7450/09, רע"פ 2843/11, אבו עיד, עפ"ג 2444-03-11, ג'בר, רע"פ 7790/13, חיים, רע"פ 1866/14, אופיר זקן ועוד, רע"פ 5064/14, רבחי נתשה נ' מדינת ישראל, רע"פ 3995/15, יאסר זלבאני. אדגיש, הפסיקה האמורה עניינה עבירות מסים שונות, חלקן חמורות יותר מאשר העבירות בהן הורשע הנאשם וחלקן חמורות פחות. העקרון המנחה, החוזר בפסיקה פעם אחר פעם, הוא כי דינו של מי שמעלים מסים בהיקף משמעותי, הוא מאסר בפועל, לריצוי ממש.

בקביעת מתחם העונש הבאתי בחשבון, כי לנגד סכום המס המשמעותי אותו העלים הנאשם, מעל 900,000 ש"ח, מעשיו התמצו בהמנעות מדיווח על הכנסותיו, ללא תחכום מיוחד או שימוש במסמכים מזויפים.

משכך, מתחם העונש ההולם את מעשיו של הנאשם הוא מאסר בפועל, לריצוי ממש, לתקופה שבין מספר חודשים ועד שנה וחצי, מאסר מותנה וקנס כספי.

נסיבותיו שאינן קשורות לעבירה

הנאשם יליד 1960, גרוש ואב לילדים. אין לחובתו הרשעות קודמות.

מתסקיר שירות המבחן עולה, כי אכן בנו של הנאשם נפגע בתאונת דרכים לפני כ- 12 שנה, בעת שירותו הצבאי, וכי הוא מרותק לכסא גלגלים - דבר אשר השפיע על כל משפחתו של הנאשם. עוד עלה, כי הנאשם תמך בבנו לאורך השנים. עם זאת עלה מהתסקיר, כי למרבה השמחה בנו של הנאשם נישא לאחרונה והחל לעבוד - כך שתלותו בנאשם פחותה מאשר היה בעבר.

בכל הנוגע לעבירה עולה, כי הנאשם מקבל אחריות חלקית למעשיו, ומייחס אותם ל"אי סדרים ואי הבנות" שנבעו מכך שהעסיק קבלני משנה - והתקשיתי לקבל את ההסבר, כאשר מדובר במי שדיווח רק על פחות משליש מהכנסותיו.

המלצת שירות המבחן היא להשית על הנאשם עונש של מאסר שירוצה בדרך של עבודות שירות וענישה מותנית.

דין והכרעה

מכלול שיקולי הענישה בתיק זה פועל לזכות הנאשם: הנאשם אדם נורמטיבי ויצרני וזו מעורבותו הראשונה בפלילים. כמו כן הנאשם הודה במיוחס לו והסיר את מלוא מחדליו. במיוחד יש לציין את העובדה כי הנאשם החל להסיר את המחדלים עוד בטרם הוגש כתב האישום.

פסיקה עקבית קובעת, כי הסרת המחדל היא נסיבה מקלה, אשר יש לתת לה משקל בגזירת ענשו של נאשם, בכל הנוגע למידת העונש. עם זאת, אין בה כדי לפתור נאשם מענש מאסר בפועל. ר' למשל רע"פ 2638/13 עובדיה נ' מדינת ישראל:

"יודגש, כי על אף שבית המשפט המחוזי, נתן משקל ממשי להשבת הכספים ולהסרת מחדליו של המבקש, הוא קבע, בצדק, כי אין להפריז בכך, עד כדי הימנעות מהשתת מאסר בפועל, לבל יועבר המסר, לפיו 'הסרת המחדל בדיעבד מרפאת את החטא מלכתחילה'".

וכן ר' ע"פ 2407/05, מן ואח' נ' מדינת ישראל, רע"פ 1866/14, אופיר זקן נ' מדינת ישראל והפסיקה המצוטטת שם, רע"פ 5872/14, אלון ירון נ' מדינת ישראל, רע"פ 6296/09, איקס איקס בע"מ נ' מדינת ישראל, רע"פ 6095/06, לוי נ' מדינת ישראל ורע"פ 2496/07, משה ואח' נ' מדינת ישראל.

לחובת הנאשם אומר, כי מהתסקיר עולה שקבלת אחריותו למעשיו אינה מלאה. כמו כן, עלה מהתסקיר כי למרבה השמחה בנו הנכה של הנאשם אינו נזקק לעזרתו, כפי שנזקק בעבר (מצבו הרפואי של בנו של הנאשם הוא נתון אשר שני הצדדים ייחסו לו, כך נראה, משמעות רבה).

לאור אלה, לא ראיתי מנוס מלהשית על הנאשם עונש של מאסר לריצוי ממש. הטלת מאסר בעבודות שירות, כפי שהמליץ שירות המבחן, מהווה חריגה ממתחם העונש ההולם, ואין לכך הצדקה בנסיבותיו של התיק.

אני ער לכך, שלאחר שהודה הנאשם והורשע, הוזמנה חוות דעת מאת הממונה על עבודות השירות, דבר אשר עלול ליצור אצל הנאשם ציפיה מסוימת. לא ראיתי כי יש בכך כדי למנוע השתתת מאסר ממש: מפרוטוקול ישיבת הגישור עולה, כי כב' ה' הרבסט, אשר הזמין את חוות הדעת, הבהיר לנאשם באופן ברור ומפורש, כי חוות הדעת הוזמנה רק על מנת שיעמדו לפני מלוא הנתונים בטרם אגזור את דינו של הנאשם. מעבר לכך, הובהר לנאשם גם לאחר שמיעת הטיעונים לעונש לפני, כי אין בהמתנה לחוות הדעת כדי לרמז דבר על תוצאת ההליכים. משכך, לא אמורה להיות לנאשם ציפייה, כי לא יגזר עליו עונש של מאסר ממש, מאחורי סורג ובריה. ר' לענין זה ע"פ 5283/11, פלוני:

בנוסף, כידוע, העובדה שבית המשפט הפנה את המערער לממונה על עבודות השירות לצורך קבלת חוות דעת, אינה כובלת את שיקול דעתו ואין בה, כשלעצמה, כדי ליצור אצל הנאשם ציפייה סבירה באשר לעונש שיוטל עליו (ראו למשל: רע"פ 8995/10 לייבוביץ נ' מדינת ישראל (טרם פורסם, 7.12.2010, והפניות שם)).

ור' גם רע"פ 8995/10 אברהם לייבוביץ נ' מדינת ישראל.

לפיכך גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

- א. חמישה חודשי מאסר בפועל. תחילת ריצוי העונש ביום 30.10.16.
- ב. ששה חודשי מאסר, אותו לא ירצה אלא אם יעבור עבירה על חוק מס ערך מוסף או פקודת מס הכנסה שהיא פשע, תוך שלוש שנים מיום שחרורו מהמאסר.
- ג. שלושה חודשי מאסר, אותו לא ירצה אלא אם יעבור עבירה על חוק מס ערך מוסף או פקודת מס הכנסה שהיא עוון, תוך שלוש שנים מיום שחרורו מהמאסר.
- ד. קנס בסך 30,000 ש"ח או שלושה חודשי מאסר תמורתו. הקנס יחולק ל 10 תשלומים. תשלום ראשון עד ליום 1.5.17 והיתר עד הראשון בחודשים שלאחר מכן.

הנאשם יתאם כניסתו למאסר עם ענף אבחון ומיון של שירות בתי הסוהר בטלפונים 08-9787377 או 08-9787336. ככל שלא יקבל הנאשם הנחיה אחרת, עליו להתייצב עד השעה 9:00 במתקן המעצר במגרש הרוסים בירושלים עם תעודה מזהה והעתק גזר הדין.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים תוך 45 יום.

ניתן היום, א' תמוז תשע"ו, 07 יולי 2016, במעמד הצדדים.